

Biblioteka Główna AGH gromadziła polskie opisy patentowe od samego początku istnienia Urzędu Patentowego RP. Posiada kompletny zbiór polskich patentów od nr 1, który został opublikowany w 1924 roku. Obecnie liczba polskich opisów patentowych sięga 200 tysięcy. W latach 50-tych doszło do porozumienia pomiędzy Biblioteką AGH a Urzędem Patentowym i od tej pory opisy patentowe przekazywane były Bibliotece bezpłatnie. Na początku lat 90-tych na bazie gromadzonej w BG AGH dokumentacji patentowej zawiązana została ściślejsza współpraca z Urzędem Patentowym RP. 30 lipca 1992 r. podpisano umowę, na mocy której został utworzony w ramach działalności Uczelni **Ośrodek Informacji Patentowej**. UP RP nadal przekazywał bezpłatnie polskie opisy patentowe, biuletyny i inne swoje wydawnictwa a dodatkowo także pełnotekstowe bazy danych na CD. Od tego momentu znacznie poszerzone zostały możliwości świadczenia przez Bibliotekę usług w zakresie informacji patentowej. Wzbogacona została o dokumentację zgłoszeń międzynarodowych PCT (baza Espace-World) oraz opisy patentowe krajów Europy Środkowo-Wschodniej (baza Espace-Preces). Biblioteka została w zamian zobowiązana do obsługi informacyjnej nie tylko swoich studentów i pracowników, ale także osób z innych uczelni oraz instytucji Krakowa i okolic oraz wszystkich innych osób zainteresowanych ochroną własności przemysłowej.

Pojawienie się bezpłatnych patentowych baz danych w Internecie (bazy esp@cenet, uspto, depatisnet i wielu innych) spowodowało,

Jedną z podstawowych zasad funkcjonowania ośrodków PATLIB jest bezpłatne świadczenie usług informacyjnych dla wszystkich użytkowników

*Zespół Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej Biblioteki Główniej AGH.
W środku kierownik, Agnieszka Marecik*

AGNIESZKA GÓRAK-MARECIK

Regionalny Ośrodek Informacji Patentowej w Bibliotece Główniej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

że możliwości wyszukiwania literatury patentowej ogromnie wzrosły. Jednak mimo darmowego dostępu do wielu baz, ze względu na ogromną liczebność opisów patentowych (sama baza esp@cenet to ponad 60 mln dokumentów), ciągle niezbędna okazywała się fachowa pomoc bibliotekarzy, potrafiących stosować przy wyszukiwaniu odpowiednie kryteria. Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w wielu szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Urząd Patentowy RP i EPO (European Patent Office) podnosząc swoje umiejętności w tym zakresie.

W Polsce w latach 90-tych funkcjonowało 14 podobnych ośrodków ale w ostatnich latach ich liczba została zwiększona do 27. Są one w większości usytuowane w bibliotekach szkół wyższych, najczęściej szkół technicznych. Ośrodki różniowane są pod wieloma względami, nie wszystkie dysponują odpowiednimi warunkami lokalowymi, sprzętem komputerowym czy personelem. Ośrodek w BG AGH powstał jako jeden z pierwszych i od początku wyróżniał się na tle innych. Odbiorcy informacji cenią sobie jakość usług i pomoc kompetentnych bibliotekarzy.

Wraz z przystąpieniem Polski do „Konwencji o udzielaniu patentów europejskich”, które nastąpiło 1 marca 2004, zmienił się również status istniejących w kraju ośrodków informacji patentowej. Stały się częścią sieci **PATLIB**, w której skład wchodziły narodowe urzędy patentowe krajów członkowskich oraz regionalne ośrodki informacji patentowej. W całej Europie istnieje

około 300 takich punktów. Jedną z podstawowych zasad funkcjonowania ośrodków PATLIB jest bezpłatne świadczenie usług informacyjnych dla wszystkich użytkowników. Zostały utworzone, aby zapewnić lokalny dostęp do informacji patentowej. Regionalne ośrodki patentowe pracując w języku narodowym kraju, są zaznajomione z problemami lokalnego przemysłu, rolnictwa i handlu. Mogą zaspokajać potrzeby informacyjne zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, prywatnych inwestorów i środowiska akademickiego. Sieć PATLIB ma za zadanie ułatwienie kontaktów pomiędzy poszczególnymi ośrodkami i wymianę doświadczeń. Celem ośrodków upowszechniających informację patentową jest dziś nie tylko gromadzenie danych i ich udostępnianie, ale także propagowanie świadomości związanej z korzyściami płynącymi z prawnej ochrony własności przemysłowej i intelektualnej. Celem jest także zachęcanie wszystkich korzystających z infrastruktury działalności urzędów ds. własności przemysłowej do zgłębnienia tajników korzystania z informacji patentowej oraz jej najlepszego zastosowania.

31 stycznia 2005 r. została zawarta nowa umowa pomiędzy Urzędem Patentowym a AGH. Umowa podtrzymywała dotychczasowe zasady współpracy, ale dodatkowo wymieniała możliwość korzystania z programów pomocowych *European Patent Office*. W ramach programów współpracy wielostronnej i bilateralnej (pomiędzy EPO a konkretnym krajem człon-

kowskim) ośrodki informacji patentowej mają prawo do korzystania z pomocy EPO.

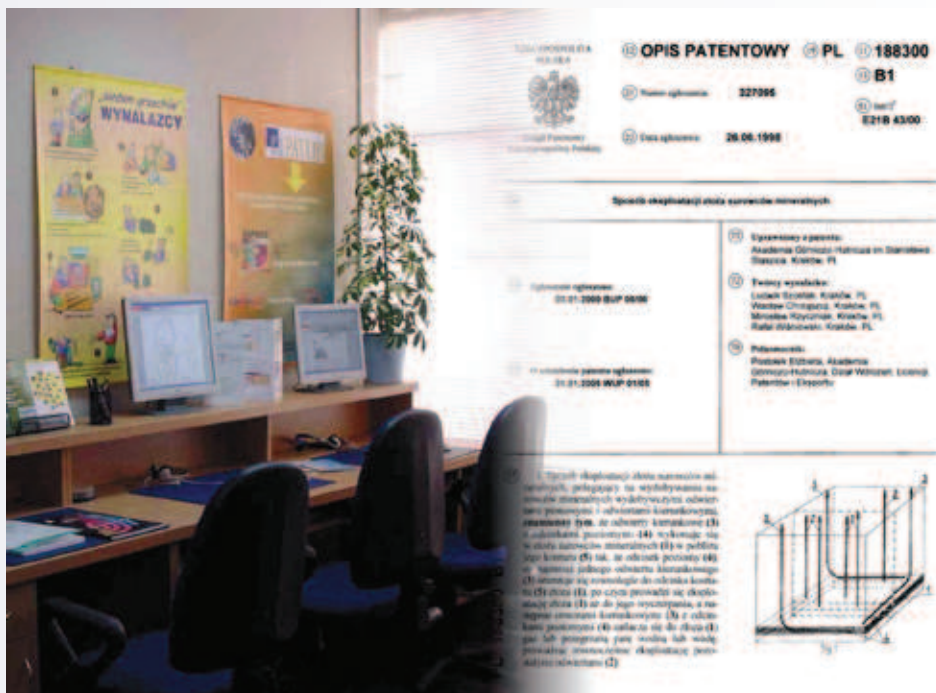
Pomoc ta ma obejmować:

- ▶ szkolenia i seminaria dla pracowników,
- ▶ wyposażanie ośrodków w źródła informacji, dokumentację patentową i bazy danych, które dostępne będą jedynie w UPRP i wybranych ośrodkach,
- ▶ pomoc w zakresie poprawy infrastruktury technicznej.

Programy pomocowe ze strony EPO nie obejmują wszystkich istniejących ośrodków w takim samym stopniu. Plany zakładały istnienie pięciu regionalnych ośrodków informacji patentowej, świadczących szeroki zakres usług informacyjnych w dziedzinie własności przemysłowej, służących tak swojej macierzystej uczelni jak i całemu regionowi. Jako jeden z nich został wybrany ośrodek funkcjonujący w BG AGH. Instytucja, gdzie ośrodek ma prowadzić działalność, musi ze swojej strony zapewnić odpowiednie warunki lokalowe, wyposażenie techniczne i przygotowany personel. Dzięki pomocy EPO ośrodek został wyposażony w stanowiska komputerowe do obsługi patentowych baz danych. Pozyskano także środki na organizację szkoleń. Nową szansą dalszego rozwoju jest udział w projekcie uzyskania dostępu do systemu EPOQUENET, będącego profesjonalnym narzędziem do prowadzenia poszukiwań w literaturze patentowej, stosowanym w EPO i urzędach krajowych.

Ścisła współpraca z UPRP i pozyskiwane ta drogą bezpłatne źródła informacji w postaci opisów patentowych i baz danych nakłada na Ośrodek obowiązek świadczenia usług informacyjnych na wysokim poziomie zaspokajających potrzeby zarówno pracowników i studentów macierzystej Uczelni, jak i wymagającej grupy, jaką są rzecznicy patentowi. Prowadzenie wyszukiwań w patentowych bazach danych musi być oparte zarówno o biegłość w posługiwaniu się Międzynarodową Klasyfikacją Patentową jak i szeroką znajomość problemów własności intelektualnej w Polsce na świecie.

Podstawowym celem Regionalnego Ośrodka Informacji Paten-

Podstawowym celem Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej BG AGH jest zapewnienie wszystkim zainteresowanym, nieodpłatnego dostępu do informacji patentowej

towej BG AGH jest **zapewnienie wszystkim zainteresowanym, nieodpłatnego dostępu do informacji patentowej.**

Cel ten realizowany jest poprzez następujące zadania:

- 1.** Gromadzenie, opracowanie, udostępnianie dokumentacji i literatury patentowej na nośnikach tradycyjnych i elektronicznych.
- 2.** Świadczenie usług informacyjnych z zakresu informacji patentowej, dostarczającej kompleksowej wiedzy o: rozwiązaniach zgłoszonych do ochrony, rozwiązaniach, na które zostały udzielone prawa wyłączne, aktualnym stanie prawnym chronionych rozwiązań, aktach normatywnych z zakresu ochrony własności przemysłowej, publikacjach i poradnikach o charakterze informacyjnym i metodycznym.
- 3.** Współpracę w ramach sieci PATLIB z ośrodkami informacji patentowej w Polsce i Europie, EPO, Urzędem Patentowym RP i innymi instytucjami związanymi z ochroną własności przemysłowej.
- 4.** Promowanie dobrych praktyk w zakresie dostarczania przedsiębiorcom informacji i wiedzy na temat ochrony własności przemysłowej.
- 5.** Prowadzenie działalności o charakterze szkoleniowym z zakresu ochrony własności przemysłowej.
- 6.** Uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach z zakresu informacji patentowej organizowanych

przez EPO, Urząd Patentowy RP i inne instytucje.

Działalność Regionalnego Ośrodka Informacji Patentowej adresowana jest do szerokiego kręgu odbiorców zainteresowanych informacją patentową. Do grona użytkowników Ośrodka należą: studenci i pracownicy AGH, studenci i pracownicy środowiska akademickiego Krakowa, rzecznicy patentowi, wynalazcy i twórcy, przedstawiciele małych i średnich przedsiębiorstw. Wszystkie materiały udostępniane są wyłącznie na miejscu. Do dyspozycji użytkowników są: 24 miejsca czytelnicze oraz 5 stanowisk komputerowych.

Ośrodek gromadzi i udostępnia:

- polskie opisy patentowe od 1924 roku;
- wydawnictwa Urzędu Patentowego RP:
 - Biuletyn Urzędu Patentowego RP (BUP),
 - Wiadomości Urzędu Patentowego (WUP),
 - Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa (MKP),
 - Międzynarodowa Klasyfikacja Towarów i Usług (Klasyfikacja Nicejska),
 - Międzynarodowa Klasyfikacja Elementów Obrazowych Znaków (Klasyfikacja Wiedeńska),
 - Międzynarodowa Klasyfikacja Wzorów Przemysłowych;

ciąg dalszy na stronie 8

- czasopisma: „Nowator XXI”, „Research.eu”, „CORDIS”, „Inpadoc Patent News”, „Patent Information News”;
- literaturę fachową związaną z wynalazczością;
- komentarze prawne, poradniki, leksykony, materiały konferencyjne;
- bazy danych EPO: ESPACE-ACCESS (A), ESPACE-ACCESS (B), ESPACE-BULLETIN, ESPACE – Access Preces, ESPACE – Preces, ESPACE – World.

Regionalny Ośrodek Informacji Patentowej
 Biblioteka Główna AGH
 Al. Mickiewicza 30
 30-059 Kraków
ozs@bg.agh.edu.pl
<http://patenty.bg.agh.edu.pl>

OŚRODKI INFORMACJI PATENTOWEJ

1. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, www.uprp.pl
2. Politechnika Białostocka, www.bialystok.pl
3. Politechnika Lubelska, www.pol.lublin.pl
4. Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Lublinie, www.wktir.pl
5. Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza, www.pr.rzeszow.pl
6. Podkarpacki Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Rzeszowie
7. Politechnika Radomska im. Kazimierza Pułaskiego, www.pr.radom.pl
8. Politechnika Świętokrzyska w Kielcach, www.tu.kielce.pl
9. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, www.agh.krakow.pl
10. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych „Bosmal” w Bielsku-Białej, www.bosmal.com.pl
11. Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, www.gig.katowice.pl
12. Politechnika Śląska w Gliwicach, www.polsi.gliwice.pl
13. Politechnika Częstochowska, www.pcz.czest.pl
14. Politechnika Opolska, www.po.opole.pl
15. Uniwersytet Łódzki, www.uni.lodz.pl
16. Politechnika Łódzka, www.p.lodz.pl
17. Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych we Wrocławiu, www.wroc.pl
18. Politechnika Wrocławska, www.pwr.wroc.pl
19. Wojewódzki Ośrodek Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej we Wrocławiu, www.woclaw.not.pl
20. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu, www.pwsz.kalisz.pl
21. Uniwersytet Zielonogórski, www.uz.zgora.pl/nauka
22. Politechnika Poznańska, www.ml.put.poznan.pl
23. Politechnika Szczecińska, www.ps.pl
24. Akademia Techniczno-Rolnicza im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy, www.atr.bydgoszcz.pl
25. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, www.uni.torun.pl
26. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Toruniu, www.bibltor.torun.pl
27. Politechnika Gdańska, www.pg.gda.pl
28. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, www.uwm.edu.pl